

**BRIEFING
PAPERS**

Global State of Tobacco Harm Reduction

Utozaji ushuru wa bidhaa salama za nikotini na mikakati bora kwa ajili ya afya ya umma

Giorgi Mzhavanadze

**Machi
2025**

TEMBELEA [GSTHR.ORG](https://www.gsthr.org) KWA MACHAPISHO MENGI ZAIDI

[gsthr.org](https://www.gsthr.org)

[@globalstatethr](https://twitter.com/globalstatethr)

[@gsthr](https://www.facebook.com/gsthr)

[@gsthr](https://www.youtube.com/gsthr)

[@gsthr.org](https://www.instagram.com/gsthr.org)

Creative Commons
Attribution (CC BY)

Utozaji ushuru kwa muda mrefu umekuwa ukichukuliwa kuwa mojawapo ya nyenzo madhubuti zaidi na makundi ya jadi ya udhibiti wa tumbaku katika kudhibiti matumizi ya tumbaku.¹ Ushuru wa bidhaa za tumbaku unakusudiwa kutimiza madhumuni mawili makuu: kupunguza mahitaji kwa kuongeza bei, na hivyo kuzifanya bidhaa hizi kuwa ghali zaidi na zisizovutia, pamoja na kuongeza mapato ya serikali.² Hata hivyo, wakosoaji wanapendekeza kuwa ushuru ni chombo kisicho na ustadi, kinachochangia ukosefu wa usawa wa kiuchumi unaowakumba watu wanaovuta sigara na kuchochea masoko haramu.

Karatasi hii ya Muhtasari inachambua hali ya sasa duniani kuhusu utozaji ushuru wa bidhaa salama za nikotini (SNP) na jinsi hali hiyo inavyohusiana na upatikanaji wa bidhaa hizi, kabla ya kutoa mapendekezo ya sera yanayozingatia ushahidi kwa ajili ya mikakati bora ya ushuru ili kusaidia malengo ya kupunguza madhara na kuboresha afya ya umma. Msingi mkuu wa uchambuzi huu ni kwenye vape za nikotini (e-sigara) na bidhaa za tumbaku zinazopashwa joto (HTP), kwani hizi ndizo aina kuu za SNP zenye takwimu nyingi zaidi zilizopo. Hata hivyo, hitimisho lililotolewa hapa linaweza pia kutumika kwa aina nyingine za SNP.

Uchambuzi wetu unajikita kwenye ushuru wa bidhaa, ambao unatofautiana na ushuru wa jumla kama vile ushuru wa mapato au kodi ya ongezeko la thamani (VAT). Tofauti na kodi hizi za jumla, ushuru wa bidhaa hulenga bidhaa au shughuli maalum, na hivyo kuufanya kuwa eneo muhimu katika sera ya ushuru wa SNP. Maelezo ya kina zaidi kuhusu ushuru wa bidhaa yanapatikana katika ripoti yetu ya hivi karibuni, [The Global State of Tobacco Harm Reduction 2024: A Situation Report](#).

Je, hali ya sasa ya utozaji ushuru wa bidhaa salama za nikotini duniani ikoje?

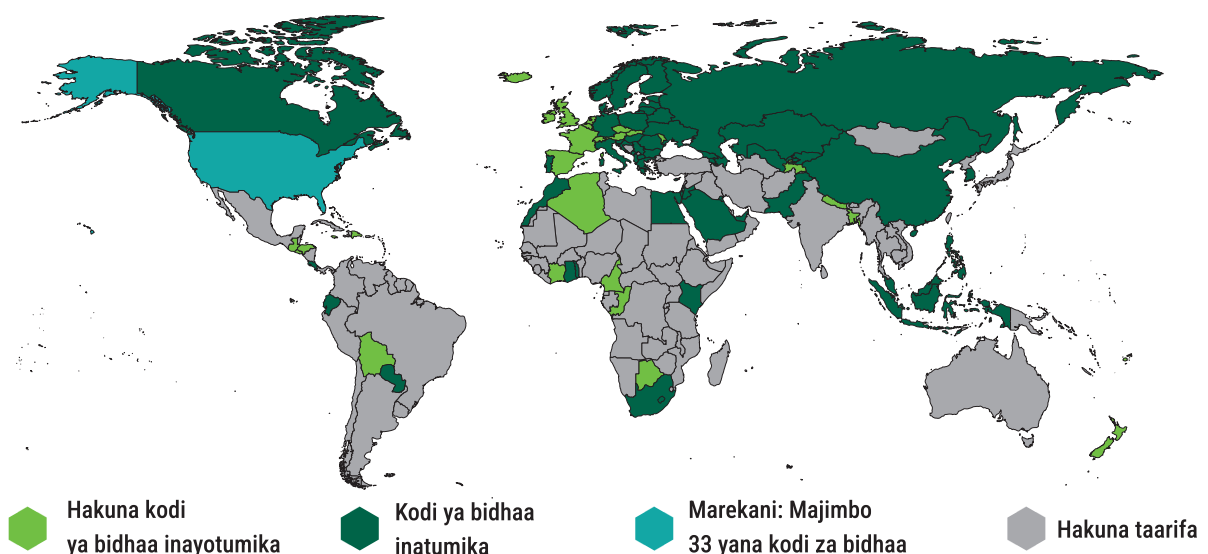
Vaping

Mchoro 1.

GSTHR.ORG

NCHI ZINAZOTOZA KODI YA BIDHAA KWA VAPE (2023)

Chanzo cha data: Dauchy, E. P., & Fuss, C. (2023); GSTHR 2024

Italia ilikuwa nchi ya kwanza kuanzisha kodi ya bidhaa kwa vape za nikotini mwaka 2014.³ Kazakhstan na Kenya zilifuata mwaka 2015, na Latvia, Romania, na Slovenia zilijiunga nazo mwaka 2016. Miongoni mwa nchi zinazoruhusu uuzaji wa vape, angalau nchi 54 (kulingana na data inapatikana) na mamlaka 33 za Marekani zilikuwa zimeanzisha kodi ya bidhaa kwa bidhaa hizi kufikia mwaka 2023.⁴

Njia za kitaifa za utozaji ushuru zinatofautiana kwa kiasi kikubwa. Nchi nyingi – jumla ya 37 – hutoza ushuru kwa e-liquids zote, huku 17 zikipunguza ushuru huo kwa e-liquids zinazokuwa na nikotini pekee. Ushuru maalum wa bidhaa, ambao huweka kiwango cha ushuru kisichobadilika kwa bidhaa, ndicho kigezo kinachotumika zaidi, kikitumika katika nchi 39. Kinyume chake, nchi 11 hutumia mfumo wa *ad valorem*, ambapo ushuru huhesabiwa kama asilimia ya bei ya rejareja. Nchi nne hutumia mfumo mchanganyiko unaojumuisha vipengele vya ushuru maalum na wa *ad valorem*. Zaidi ya hayo, nchi 12 hutoza ushuru wa bidhaa moja kwa moja kwenye vifaa vya kuvuta vape, kwa kawaida zikiweka mzigo mdogo wa ushuru kwa mifumo iliyofungwa ikilinganishwa na e-liquids zinazouzwa kando.

Mzigo wa ushuru wa bidhaa, unaofafanuliwa kama sehemu ya bei ya rejareja inayotokana na ushuru wa bidhaa, unaonyesha utofauti mkubwa duniani kote kwa sigara za kielektroniki (vapes). Belarus ilikuwa kinara kwa kuwa na mzigo wa juu sana wa ushuru wa asilimia 88%, ikifuatiwa na Ureno kwa asilimia 85%, Norway asilimia 78%, na Kazakhstan asilimia 77%. (Kazakhstan ilipiga marufuku uuzaji wa bidhaa za kuvuta nikotini kwa njia ya umeme mwaka 2024).⁵ Kwa upande mwingine wa spektra, nchi kama Costa Rica na Paraguay zinatoza mzigo mdogo sana wa ushuru wa bidhaa, kwa asilimia 4 tu kila moja, huku Kenya ikitoza asilimia 3 pekee na Croatia ikiwa haitoi ushuru wowote wa bidhaa kwa njia ya moja kwa moja. Kesi ya Croatia ni ya kipekee zaidi, kwani kanuni zake za ushuru zinahitaji ushuru wa bidhaa kwa vimiminika vya kielektroniki (e-liquids), lakini kiwango chake kwa sasa kimewekwa kuwa EUR 0 kwa mililita moja. (mchoro 2)

Nchi kadhaa za Ulaya, zikiwemo Uholanzi, Austria, Ubelgiji, Croatia, Luxembourg, Slovakia, Hispania, Ufaransa, Jamhuri ya Cheki, Malta, Ireland na Uingereza, zilikuwa bado hazijatoza ushuru wa bidhaa kwa bidhaa za kuvuta kwa njia ya umeme kufikia mwaka 2023, na hivyo kimsingi kudumisha kiwango cha asilimia sifuri.⁶ Hata hivyo, nchi nyingi zaidi zinaanza kutekeleza au kupanga kuanzisha ushuru wa bidhaa kwa bidhaa hizi. Kwa mfano, kuanzia Januari 2024, Ubelgiji ilianzisha ushuru wa bidhaa wa €0.15 kwa kila mililita ya vimiminika vya kielektroniki (e-liquids).⁷ Hispania ilifuata mwezi Januari 2025 kwa kuanzisha ushuru wa €0.20 kwa kila mililita ya vimiminika vyenye zaidi ya miligramu 15 za nikotini, na €0.15 kwa kila mililita kwa vile vyenye miligramu 15 au chini, ikiwa ni pamoja na vimiminika visivyo na nikotini.⁸ Vivyo hivyo, Ireland na Uingereza zote zimetangaza mipango ya kutoza ushuru kwa bidhaa za uvutaji kwa njia ya umeme kuanzia mwaka 2025 na 2026, mtawalia.^{9,10}

Bidhaa za Tumbaku Zinazopashwa Joto (HTP)

Italia na Serbia zilikuwa miongoni mwa nchi za kwanza kuanzisha kodi ya bidhaa kwa HTP, zikiwa zimefanya hivyo mwaka 2014 na 2015, mtawalia.¹¹ Hata hivyo, iliwachukua mataifa mengine muda mrefu zaidi kurekebisha misimbo yao ya kodi ili kuainisha HTP kama bidhaa tofauti ya tumbaku na kutoza kodi maalum ya bidhaa. Kwa mfano, Japani ilianzisha kodi ya bidhaa kwa HTP mwaka 2018 pekee, miaka minne baada ya bidhaa hiyo

kuanza kuuzwa. Kufikia mwaka 2023, angalau nchi 66 zilikuwa zimeanzisha kodi ya bidhaa kwa HTP.¹² Nyingi zilianza kwa kuanzisha kodi ya kiwango cha moja kwa moja kulingana na uzito wa tumbaku katika kila kipande cha HTP. Hata hivyo, changamoto za kuthibitisha kiwango halisi cha tumbaku katika kila kipande zimepelekea idadi inayoongezeka ya nchi kuelekea mfumo wa kutoza kodi kwa kila kipande badala yake.

Mzigo wa ushuru wa bidhaa kwa HTP unatofautiana sana. Kwa upande wa juu, Palestina inaweka mzigo wa ushuru wa asilimia 79%, ikifuatiwa na Israeli kwa asilimia 75%, Korea Kusini kwa asilimia 58%, na Japani kwa asilimia 55%. Kwa upande wa chini, Finland na Andorra huweka mizigo ya ushuru ya asilimia 3% na 2%, mtawalia. Nchi nyingine kama Armenia, Azerbaijan, na Uswisi pia hudumisha mizigo ya ushuru ya chini, kwa asilimia 8%, 7%, na 12%, mtawalia. (mchoro 3)

Snus na pochi za nikotini

Kuna data chache zaidi kuhusu ushuru wa snus na mifuko ya nikotini ikilinganishwa na vapes na HTP, labda kwa sababu zinatumiwa kwa kiwango kidogo zaidi, huku masoko yake makuu yakiwa Amerika Kaskazini na Ulaya Magharibi. Katika nchi nyingi, bidhaa hizi aidha hazina mifumo maalum ya udhibiti, zinaangukia chini ya sheria za jumla za tumbaku, au zimepigwa marufuku kabisa. Kulingana na hifadhidata yetu, katika nchi ambako bidhaa hizi zinapatikana kisheria na zinadhibitiwa, angalau nchi 16 zimeanzisha kodi ya bidhaa kwa snus, na angalau nchi 14 hutoza kodi kwa mifuko ya nikotini.¹³ Kadri bidhaa hizi zinavyozidi kupata umaarufu na kuanza kuingia katika masoko mapana zaidi, idadi ya nchi zinazopitisha kodi ya bidhaa kwao inatarajiwa kuongezeka.

SNP zinatozwa vipi ushuru ikilinganishwa na sigara?

Wakati wa kuchambua ushuru wa SNP, ni muhimu kuangalia jinsi ushuru huu unavyolinganishwa na ule wa sigara za kawaida. Linganisho hili ni changamoto kutokana na tofauti za vitengo vya kipimo: sigara hutozwa ushuru kwa kila sigara moja, vimiminika vya vape kwa kawaida hutozwa kwa kila mililita, na snus au pochi za nikotini hutozwa kwa kila pochi. Ugumu zaidi huongezeka kutokana na utofauti mkubwa wa viwango vya nikotini katika bidhaa hizi. HTP, ambazo hupimwa kwa fimbo (sticks), huwa na kiasi kidogo cha nikotini kwa kila fimbo ikilinganishwa na sigara ya kawaida. Hii ina maana kwamba, ili kupata kiwango sawa cha nikotini, mtu anayebadili kutoka sigara hadi HTP anaweza kutumia fimbo nyingi zaidi kwa siku kuliko idadi ya sigara alizokuwa akivuta awali.¹⁴

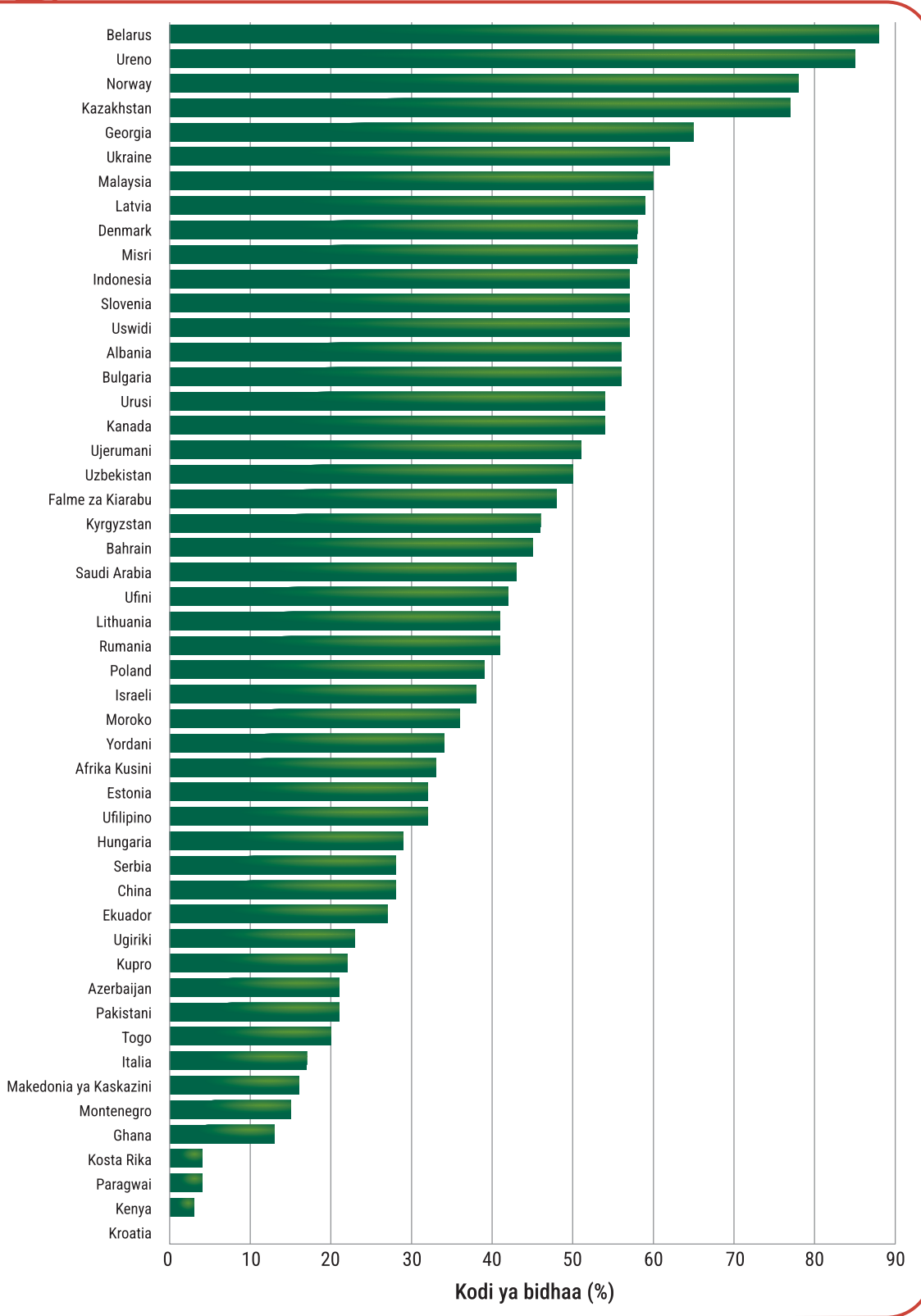

Mchoro 2.

GSTHR.ORG

MZIGO WA KODI YA BIDHAA KWA E-LIQUIDS (2023)

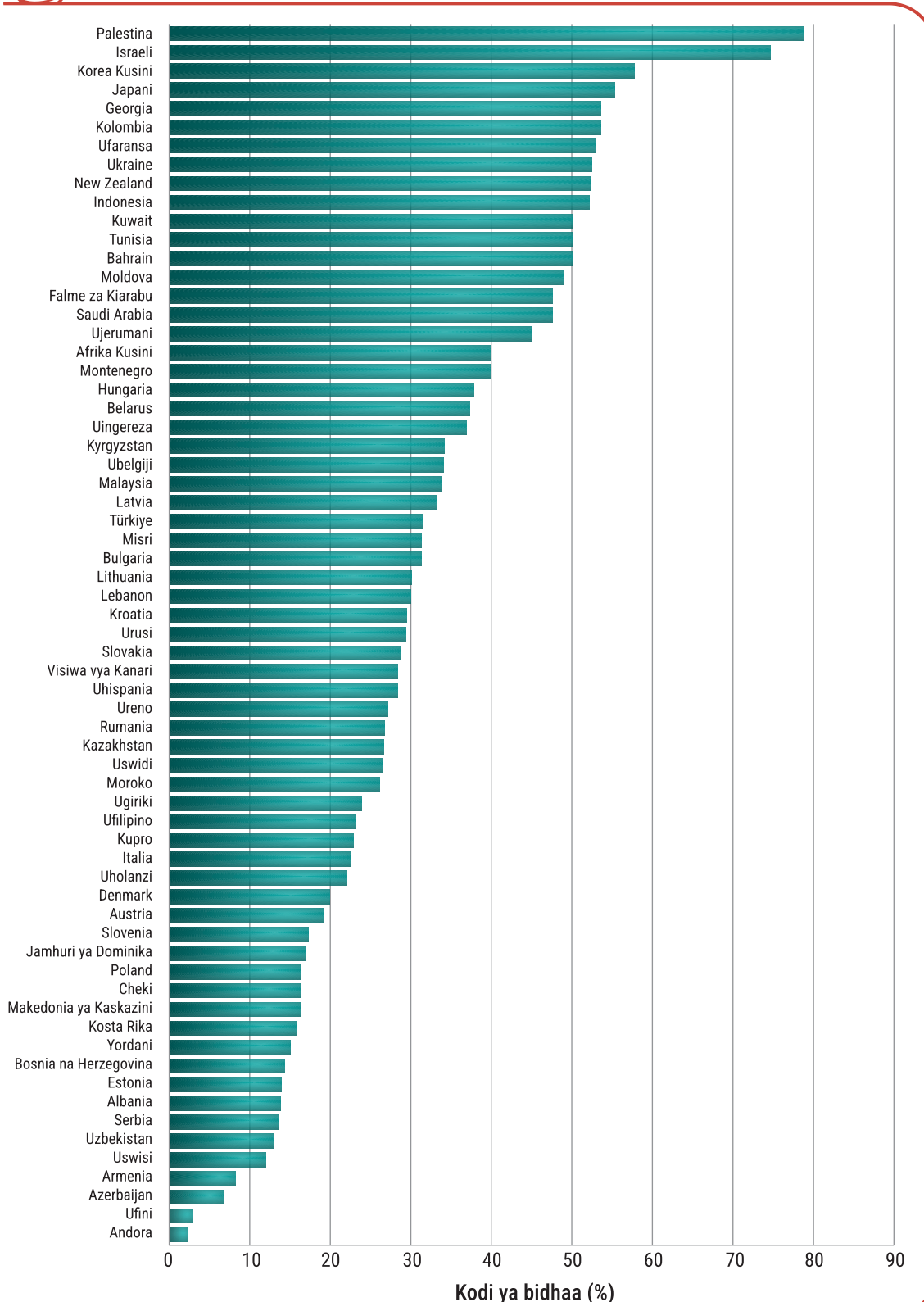
Chanzo cha data: Dauchy, E. P., & Fuss, C. (2023); GSTHR 2024

Mchoro 3.

GSTHR.ORG

MZIGO WA KODI YA BIDHAA KWA HTP STICKS (2023)

Chanzo cha data: Campaign for Tobacco-Free Kids: Heated Tobacco Products and Cigarettes Taxes and Prices Around The World; GSTHR 2024

Katika juhudi za kuelezea tofauti hizi, tumelinganisha mzigo wa kodi ya bidhaa – ambao huhesabiwa kama asilimia ya kodi katika bei ya rejareja – kwani kipimo hiki hutoa njia thabiti zaidi ya kulinganisha. Uchanganuzi wa data ya mwaka 2023 unaonyesha kwamba nchi nyingi hutoza mzigo mdogo wa kodi ya bidhaa kwa SNP ikilinganishwa na sigara.¹⁵ Hata hivyo, katika nchi 15 (kati ya 50), mzigo wa kodi ya bidhaa kwa e-liquids unazidi ule wa sigara. Vilevile, mzigo wa kodi ya bidhaa kwa HTP unazidi ule wa sigara katika nchi saba na ni sawa na kodi ya sigara katika nchi sita (kati ya 65). (mchoro 4)

Ingawa SNP kwa ujumla hutozwa ushuru kwa kiwango nafuu zaidi ikilinganishwa na sigara, kile kinachowahusu zaidi watumiaji ni bei ya mwisho ya rejareja, sio sehemu ya bei hiyo inayotokana na ushuru. Hili linaibua swali muhimu: tofauti za viwango vya ushuru zinatafsiriwaje kuwa tofauti za bei kati ya sigara na bidhaa za SNP?

SNP zinapatikana kwa gharama gani ikilinganishwa na sigara?

Licha ya kutozwa kodi nafuu, SNP si kila wakati huwa nafuu kuliko sigara. Utafiti wa mwaka 2017 uliulinganisha bei za sigara za kawaida, e-sigara za kutupa baada ya matumizi moja, e-liquids, na vifaa vya kuvuta mvuke vinavyoweza kuchajiwa katika nchi 45 uligundua kwamba sigara mara nyingi zilikuwa nafuu zaidi.¹⁶ E-sigara za matumizi moja zilikuwa ghali mara 3.2 zaidi kuliko sigara katika nchi za kipato cha chini na cha kati (LMIC) na mara 1.3 zaidi katika nchi za kipato cha juu (HIC). E-liquids peke yake zilikuwa ghali kwa 27% zaidi ya sigara katika LMIC lakini ziligharimu 44% tu ya bei za sigara katika HIC.

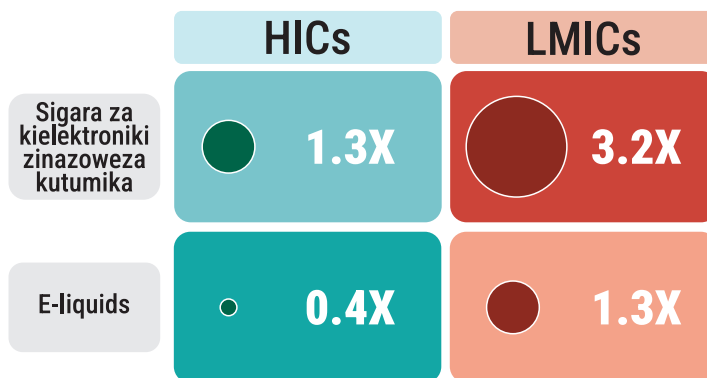
bidhaa salama za nikotini mara nyingi ni ghali zaidi kuliko sigara katika nchi za kipato cha chini na cha kati, jambo linalofanya uweza wa kununua kuwa kikwazo kikubwa katika matumizi yao

Mchoro 5.

GSTHR.ORG

BEI ZA KULINGANISHA ZA VAPE IKILINGANISHWA NA SIGARA

Chanzo cha data: Liber, A. C., Drope, J. M., & Stoklosa, M. (2017); GSTHR 2024.

Gharama ya awali ya kununua vifaa vya vape vinavyoweza kuchajiwa huleta kikwazo kingine kikubwa cha kifedha kwa watu wanaotaka kubadili kutoka kuvuta sigara kwenda kutumia vape. Utafiti huo huo ulionyesha kwamba, ukizingatia gharama za e-liquid pamoja na kifaa chenye, matumizi ya vape yalikuwa ghali zaidi kuliko sigara katika karibu kila nchi, isipokuwa Uingereza ambayo ilikuwa mfano wa kipekee.

Utafiti wa mwaka 2019 uliotolewa katika nchi 34 ulionyesha kwamba HTP, licha ya kutozwa kodi kwa viwango vya chini kuliko sigara, zilikuwa ghali zaidi katika nusu ya masoko yaliyofanyiwa utafiti.¹⁷ Kufikia mwaka 2023, data ilionyesha kwamba HTP kwa ujumla zilikuwa nafuu kuliko sigara za chapa za daraja la juu, lakini kulikuwepo na tofauti, zikiwemo Poland, Korea Kusini, na Uzbekistan.¹⁸ Katika nchi 17, tofauti ya bei kati ya HTP na sigara ilikuwa ndogo, karibu 10%. Hata hivyo, nchini Uingereza na New Zealand, HTP zilikuwa nafuu kwa kiasi kikubwa, zikigharimu mara 2.5 chini ya sigara (bila kuhesabu bei za vifaa).

Utafiti wa mwaka 2022 ulifanyiwa uchambuzi zaidi kuhusu gharama ya nikotini katika bidhaa mbalimbali nchini Uswisi, Ujerumani, Marekani, Sweden, Ufaransa, na Uingereza.¹⁹ Uligundua kwamba, wakati bei za vifaa zilizingatiwa, HTP zilikuwa ghali zaidi kuliko bidhaa za tumbaku za kawaida katika masoko mengi (isipokuwa Marekani) na bidhaa zingine zenye nikotini. Kwa kuzingatia kwamba kodi za sigara na, kwa hiyo, bei ni kwa kawaida za juu zaidi katika nchi hizi ikilinganishwa na nchi za kipato cha chini na cha kati (LMIC), mwelekeo huu huenda ukawa wazi zaidi katika nchi za kipato cha chini. Tofauti hii inamaanisha kuwa HTP ni chaguo la kupunguza madhara ya tumbaku linalopatikana hasa kwa watu wa kipato cha juu.

bidhaa za tumbaku
zinazopashwa joto ni chaguo
la kupunguza madhara ya
tumbaku linalopatikana zaidi
kwa watu wa kipato cha juu

Kwa nini ushuru wa chini kwa SNP hauwezi kutafsiriwa moja kwa moja kuwa bei za chini?

Sababu kuu kwa nini kodi za chini kwa SNP hazileti kila mara bei za chini ni mikakati ya bei ya viwanda. Utafiti unaonyesha kwamba faida za kodi mara nyingi zinawanufaisha wazalishaji badala ya watumiaji. Badala ya kupunguza bei ili kuhamasisha mabadiliko kutoka kuvuta sigara hadi bidhaa salama, kampuni hutumia faida hizi za kodi kudumisha faida kubwa za kibiashara.²⁰ Data kutoka mwaka wa 2023 inaunga mkono hoja hii, ikionyesha kwamba tofauti ya kodi za bidhaa za sigara na HTP mara nyingi ilikuwa kubwa zaidi kuliko tofauti za bei za rejareja.²¹ Ripoti za viwanda zinathibitisha kwamba wazalishaji wanaweka HTP kama mbadala wa thamani kwa alama za sigara za daraja la juu, na kuwawezesha kufurahia faida kubwa zaidi kutoka kwao ikilinganishwa na sigara.

Mambo mengine yanayochangia gharama kubwa ya HTP ni uwekezaji mkubwa wa awali uliofanywa na kampuni katika maendeleo ya bidhaa. Uwekezaji huu ulimaanisha kwamba mauzo hayakuwa na faida katika miaka ya awali baada ya uzinduzi wa bidhaa hizi.

Je, ni mkakati bora wa kutoza kodi kwa SNP?

Kwa nini serikali zinatoza kodi sigara?

Ili kubaini mkakati bora wa kutoza kodi kwa SNP, ni muhimu kwanza kurudi kwenye sababu za kutoza kodi ya bidhaa za sigara. Serikali zimekuwa zikitoza kodi sigara kwa sababu kuu mbili: kuzalisha mapato na kupunguza uvutaji sigara ili kupunguza mzigo mkubwa wa afya ya umma. Kodi kubwa imeonekana mara kwa mara kupunguza matumizi ya sigara, ingawa ufanisi wake unategemea mambo mbalimbali, ikiwemo jinsi wavutaji sigara wanavyohisi kuhusu mabadiliko ya bei, muundo wa kodi, upatikanaji na kodi ya mbadala, mwelekeo wa bei za sigara, na uwezo wa serikali kukabiliana na soko haramu la tumbaku.^{22,23,24,25}

Moja ya sababu zinazofanya kodi za bidhaa za sigara kuwa za kuvutia kwa wizara za fedha ni unyumbufu mdogo wa bei kwa mahitaji ya sigara. Kulingana na utafiti wa kiuchumi, ongezeko la 1% la bei za sigara kwa kawaida husababisha kupungua kwa 0.4% hadi 0.7% katika matumizi.²⁶ Ushahidi wa hivi karibuni unapendekeza unyumbufu wa bei ulio mdogo zaidi, ambapo matumizi hupungua kwa 0.1% hadi 0.3% kwa kila ongezeko la 1% la bei.²⁷ Hii inamaanisha kwamba isipokuwa wale wanaovuta sigara wabadili kwa mbadala, kama SNP, au masoko ya panya yapanuke kwa kiasi kikubwa, kuongeza kodi za sigara kutaendelea kuongeza mapato ya serikali.

Kutoka kwa mtazamo wa kiuchumi, kodi za bidhaa za sigara zinahalalishwa na uwezo wao wa kushughulikia mapungufu ya soko yanayohusiana na kuvuta sigara.²⁸ Tatizo kuu ni madhara yasiyotakiwa ambayo kuvuta sigara husababisha kwa wengine, ambalo ni mfano wa madhara hasi kwa jamii. Kwa mfano, kuvuta sigara husababisha ongezeko la gharama za huduma za afya kwa jamii, kupungua kwa uzalishaji kazini, na ongezeko la viwango vya vifo. Gharama hizi hazilipiwi na mtu anayevuta sigara pekee bali zinagawanywa na kila mtu, kama vile kupitia gharama kubwa za huduma za afya za umma au athari za moshi wa sigara kwa wale wasiovuta sigara.

Internalities hasi ni pale ambapo kuna gharama za baadaye zinazoweza kutokea ambazo watu hawazingatii wanapokula bidhaa au huduma maalum. Katika kesi hii, wale wanaovuta sigara huenda hawafahamu kikamilifu hatari za kiafya za muda mrefu, jinsi ulevi wa sigara unavyoweza kuwa, au mzigo wa kifedha unaosababishwa na sigara kwa muda mrefu.

Kwa kuongeza bei za sigara, kodi ya bidhaa inalenga kupunguza matumizi, kupunguza gharama za kijamii, na kurekebisha makosa haya ya soko. Hata hivyo, sigara bado zinatumiwa kupita kiasi kutoka kwa mtazamo wa kijamii kutokana na ulevi, upotoshaji wa taarifa, na gharama za nje inayosababisha. Tofauti na soko lenye mantiki kamili, ambapo watu hufanya maamuzi yaliyo wazi na sahihi, tabia ya kuvuta sigara inahusishwa kwa karibu na upotoshaji huu. Hivyo, ingawa kiwango kinachofaa kinachozingatia maslahi ya kijamii katika matumizi ya tumbaku huenda kisikuwa sifuri, kwa kweli, masuala ya afya ya umma na uchumi yanasaidia sera zinazopunguza uvutaji sigara kadri inavyowezekana.

kuongezeka kwa bei ya sigara kunasababisha ongezeko la mauzo ya vape, ilhali kupandisha bei ya vape mara nyingi huwafanya watumiaji kurejea kuvuta sigara

Linapokuja suala la SNP, mantiki ya kutoza kodi inakuwa wazi kidogo. SNP ni hatari kidogo sana kuliko sigara na zinacheza jukumu muhimu katika mikakati ya kupunguza madhara. Wafanya sera lazima waulize kama kutoza kodi SNP kwa kiwango sawa na sigara kunalingana na malengo ya afya ya umma au uchumi.

Kwa nini kutoza kodi SNP kwa njia sawa na sigara kunaweza kuwa na madhara yasiyotarajiwa?

Shirika la Afya Duniani (WHO) limependekeza kutoza kodi SNP, ikiwemo HTP, kwa viwango vinavyolingana na sigara ili kuzuia matumizi miongoni mwa vijana na wale wasiovuta sigara. Mapendekezo hayo yanajumuisha kutoza kodi sawa kwa e-liquids bila kujali kiwango cha nikotini, pamoja na kodi kwa vifaa. Hata hivyo, ushahidi unaonyesha kwamba sera hizi zinaweza kusababisha madhara yasiyotarajiwa kwa afya ya umma.

Utafiti unaonyesha kwamba mahitaji ya bidhaa za kuvuta mvuke za nikotini ni nyeti sana kwa mabadiliko ya bei, na makadirio ya unyumbufu wa bei yanaanzia -0.8 hadi -2.2.^{29,30,31,32,33} Hii inamaanisha kwamba ongezeko la 1% la bei linasababisha kupungua kwa 0.8% hadi 2.2% kwa mahitaji, jambo ambalo ni kubwa zaidi kuliko unyumbufu wa bei wa sigara. Zaidi ya hayo, utafiti unathibitisha kwamba vapes za nikotini na sigara ni mbadala wa kiuchumi.^{34,35,36,37,38} Hii inamaanisha kwamba ongezeko lolote la bei za sigara lina kawaida kuongeza mauzo ya vapes, wakati kupandisha bei za vapes mara nyingi husababisha watumiaji kurudi kwa kuvuta sigara.

Kupandisha kodi kwenye sigara zinazowaka kunawahamasisha wavutaji sigara kuhamia kwenye bidhaa zenye madhara kidogo kama vile vape, lakini kodi ya juu kwa SNP inaweza kuwa na athari tofauti. Badala ya kuacha au kubadili kwenda kwenye mbadala zenye madhara kidogo, watumiaji wanaweza kuendelea kuvuta sigara au hata kurejea kuvuta tena. Hii inaonesha umuhimu wa sera za ushuru zinazozingatia viwango tofauti vya hatari vya bidhaa hizi.

Kulinganisha ushuru wa SNP na malengo ya afya ya umma

Suluhisho moja linalowezekana ni kutekeleza miundo ya kodi kulingana na madhara ya bidhaa husika. Kwa mfano, vapes za nikotini, HTP, snus, na pochi za nikotini ni hatari kidogo zaidi kuliko kuvuta sigara.^{39,40} Viwango vya kodi vinapaswa kuendana na hatari hii iliyo pungufu ili kuhamasisha kupunguza madhara.

Hata hivyo, kuweka mfumo wa ushuru kulingana na kiwango cha hatari kwa SNP kunaleta changamoto. Utofauti wa bidhaa hizi unafanya iwe vigumu kuanzisha mfumo wa kodi wa pamoja, ikiwemo kuamua msingi unaofaa wa kodi na kiwango cha ulinganifu wa bidhaa mbadala kwa ajili ya kuhesabu viwango vya kodi. Zaidi ya hayo, gharama za kiutawala za kutoza kodi kwa uwiano zinaweza kuzidi mapato yanayokusanywa, hivyo kupunguza athari ya jumla ya kifedha.

vape za nikotini, HTP, snus na pochi za nikotini zina madhara madogo sana ikilinganishwa na uvutaji sigara – viwango vya kodi vinapaswa kuendana na hatari hii iliyo punguzwa ili kuhamasisha kupunguza madhara

Kwa kuzingatia changamoto hizi, kutoza bidhaa ambazo zimeonyeshwa kuwa na hatari ndogo sana – karibu kutokuwepo ikilinganishwa na sigara – viwango vya sifuri vya kodi ya bidhaa kunaweza kuwa mkakati bora na unaowezekana zaidi kutekeleza. Mbinu hii ingetambua madhara yao madogo na kuhamasisha matumizi yao kama mbadala wa bidhaa za tumbaku zinazowaka.

Hata hivyo, kutegemea tofauti za kodi kuonekana kwenye bei za rejareja kunadhania kuwa wazalishaji watapunguza bei na kuhamisha akiba hiyo kwa watumiaji. Kama ilivyoelezwa awali, ushuru wa upendeleo mara nyingi hunufaisha zaidi wazalishaji kuliko watumiaji, kwani kampuni hutumia faida ya kodi kudumisha faida kubwa badala ya kupunguza bei.

kutoza viwango vya sifuri vya kodi ya bidhaa kwa bidhaa ambazo zimeonyeshwa kuwa na hatari ndogo sana kutatambua madhara yao yaliyopunguzwa na kuhamasisha matumizi yao kama mbadala wa bidhaa za tumbaku zinazowaka

Wafanya sera wanaweza kufanya nini ili kuongeza ufanisi wa kutoza kodi?

Vikomo vya bei au mipaka ya faida vinaweza kutumika; kama ilivyo katika udhibiti wa sekta ya dawa, mipaka itawekwa kwenye bei ya rejareja au faida za SNP.^{41,42} Ingawa hii inaweza kupunguza bei kwa watumiaji, utafiti wa kiuchumi unaangazia baadhi ya athari mbaya zinazoweza kutokea, ikiwemo kupungua kwa motisha ya ubunifu, hatari ya upungufu wa bidhaa ikiwa mipaka itakuwawa chini sana, kupungua kwa ubora wa bidhaa, na kuibuka kwa masoko ya panya kama jibu kwa udhibiti mkali.⁴³

Faida za kodi kulingana na masharti ni chaguo lingine. Serikali zinaweza kuhusianisha faida za kodi na punguzo la bei, ambapo wazalishaji watatakiwa kuonyesha tofauti kubwa za bei kati ya SNP na sigara ili kustahili viwango vya kodi vya punguzo. Ingawa hii inaweza kuwa ya kuvutia kimaadharia, utekelezaji bado haujathibitishwa na unaweza kukutana na changamoto za kiutendaji, hasa katika kufuatilia utekelezaji na utekelezaji wa sheria.

Kukuza ushindani wa soko kunawakilisha suluhisho endelevu na la asili zaidi. Kwa kupunguza vizuizi vya kisheria vinavyokwamisha kuingia kwa kampuni na bidhaa mpya za SNP, pamoja na kuondoa marufuku kwa aina maalum za SNP, serikali zinaweza kuunda mazingira ya ushindani zaidi katika soko la nikotini salama. Kuongezeka kwa ushindani kwa asili kutaongeza kushuka kwa bei bila uingiliaji moja kwa moja, kuhamasisha ubunifu huku kikilinufaisha watumiaji na kupunguza uvutaji sigara.

faida za kodi kwa bidhaa za nikotini salama zinapaswa kunufaisha watumiaji, si wazalishaji pekee. Hatua za soko kama vile vizingiti vya bei, mipaka ya faida, au faida za kodi kulingana na masharti zinaweza kusaidia, lakini ushindani wa soko unabaki kuwa suluhisho bora kuhakikisha bei za chini

Je, serikali zinapaswa kutoa ruzuku kwa SNP?

Kutoa ruzuku kwa SNP ni chaguo jingine la sera lenye matumaini, hasa kwa ajili ya kuhamasisha matumizi yake miongoni mwa watu wanaovuta sigara. Tofauti na sigara, ambazo husababisha madhara makubwa kwa jamii, bidhaa za SNP huleta manufaa kwa jamii kwa kupunguza idadi ya watu wanaovuta sigara na kuboresha afya ya umma.^{44,45,46,47,48}

Ruzuku moja kwa moja inayolenga kupunguza gharama za SNP kwa watu wanaovuta sigara itashughulikia mapungufu ya soko yaliyopo, italingana na mikakati ya kupunguza madhara, na kuboresha ustawi wa jamii. Njia hii inaashiria ruzuku ya tiba za mbadala za nikotini (NRT), ambayo imeonyesha kuwa ni ya gharama nafuu.⁴⁹ Kwa

kuzingatia ushahidi kwamba bidhaa za kuvuta mvuke (vaping) ni za ufanisi zaidi kuliko NRT katika kuwasaidia watu kuacha kuvuta sigara, kutoa ruzuku kwa SNP kunaweza kuleta manufaa makubwa kwa afya ya umma na uchumi, hivyo kuwa chaguo la sera linalofaa na lenye athari kubwa.

Halisi ya kutoza kodi kwa SNP: ni changamoto gani zinazoikabili mbele?

Ingawa majadiliano kuhusu kutoza kodi bora kwa SNP yanatoa mikakati kadhaa ya kuvutia, ni muhimu kutambua changamoto za kiutendaji. Serikali zinategemea kodi ya sigara kama chanzo kikubwa cha mapato, hasa katika nchi za LMIC. Ueneaji wa SNP utapunguza matumizi ya sigara, na kusababisha kupotea kwa mapato makubwa na upungufu wa bajeti. Ingawa manufaa ya muda mrefu ya afya ya umma na kiuchumi ya kupunguza madhara yameandikwa vya kutosha, ni vigumu kuyapima, na yanakusanywa katika kipindi cha kati hadi kirefu. Kupotea kwa mapato ya kifedha ni ya haraka na dhahiri.

Mfanano unaweza kufanywa na sekta ya magari ya umeme (EV). Serikali zilianza kwa kutoa punguzo la kodi na ruzuku ili kuhamasisha matumizi ya magari ya umeme, lakini baadaye zikakumbwa na changamoto za mapato baada ya ushuru wa mafuta kupungua. Kwa mfano, mwaka 2024, Uswisi ilianzisha ushuru kwa magari ya umeme sawa na yale ya magari yanayotumia petroli, na hivyo kuondoa msamaha uliokuwepo awali.⁵⁰ Vivyo hivyo, Ujerumani ilisitisha mpango wake wa “bonasi ya kimazingira” mwezi Desemba 2023, na Uingereza inapanga kutoza ushuru wa magari (vehicle excise duty) kwa magari ya umeme kuanzia mwaka 2025.^{51,52} Mabadiliko haya yanaonyesha shinikizo la kifedha ambalo serikali zinakabili nalo wakati teknolojia mpya zinapotatiza vyanzo vya jadi vya mapato. Ushuru kwa SNP unaweza kufuata mwelekeo kama huo, kwa viwango kuongezeka kadri matumizi yake yanavyoongezeka.

Mambo muhimu ya kujifunza

Kutoza kodi kwa SNP inapaswa kuunganishwa kwa umakini na malengo ya kupunguza madhara ili kuepuka madhara yasiyotarajiwa. Mapendekezo ya sasa kutoka kwa vikundi vya kudhibiti tumbaku vya jadi ya kuongeza viwango vya kodi ya bidhaa kwa SNP kwa ujumla ni kinyume na malengo. Hatua kama hizi zina hatari ya kudhoofisha malengo ya afya ya umma kwa kuchelewesha mabadiliko kutoka kwa uvutaji sigara kwenda kwa mbadala salama, kushindwa kuunga mkono kuacha, na pengine kuwarudisha watu waliovuta sigara nyuma kwa sigara zinazowaka.

Uwezo wa kumudu SNP bado ni kizuizi kikubwa katika nchi nyingi. SNP mara nyingi ni ghali zaidi kuliko sigara, hasa katika nchi za kipato cha chini na cha kati (LMIC) ambapo kodi za sigara ni za chini sana ikilinganishwa na nchi za kipato cha juu (HIC). Pengo hili la uwezo wa kumudu linachangia polepole kupitishwa kwa SNP, kwani sigara na SNP ni

kutoa ruzuku kwa bidhaa za nikotini salama kunaweza kuleta manufaa makubwa ya afya ya umma na kiuchumi, na kufanya kuwa chaguo la sera lenye mantiki na athari kubwa

manufaa ya muda mrefu ya afya ya umma na kiuchumi kutoka kwa kupunguza uvutaji sigara yanazidi kwa mbali kupotea kwa mapato ya kodi ya muda mfupi

mbadala wa kiuchumi, hivyo bei za kulinganisha zinakuwa jambo muhimu katika maamuzi ya watumiaji.

Serikali zinapaswa kutumia ushuru kuhakikisha kwamba sigara ni ghali zaidi kwa kiasi kikubwa kuliko SNP, huku zikidumisha viwango vya chini vya ushuru kwa SNP ili kuongeza uweza wao wa kununuliwa. Mkakati huu utawahamasisha wanaovuta sigara kubadili na kutumia mbadala salama zaidi na kupunguza kiwango cha uvutaji sigara katika jamii.

Faida za ushuru kwa SNP lazima zitumike kwa manufaa ya watumiaji na sio wazalishaji, ambao mara nyingi hutumia akiba ya ushuru kudumisha faida kubwa, badala ya kupunguza bei za rejareja. Hatua kama vile kizingiti cha bei, mipaka ya faida, au faida za ushuru zinazotegemea masharti zinaweza kusaidia kutatua tatizo hili, ingawa kukuza ushindani wa soko bado ni suluhisho bora zaidi. Zaidi ya hayo, hatua bunifu kama vile kutoa ruzuku kwa SNP zinapaswa kuzingatiwa, kwani kwa kupunguza vikwazo vya kifedha, ruzuku zinaweza kuwa na jukumu muhimu katika kuharakisha matumizi ya SNP.

Ingawa mikakati hii inaweza kukumbana na upinzani kutokana na wasiwasi wa kifedha – hasa katika nchi ambazo ushuru wa sigara ni chanzo kikubwa cha mapato – serikali lazima zitangulize kupunguza madhara. Manufaa ya muda mrefu ya kiafya kwa umma na kiuchumi kutokana na kupunguza uvutaji sigara yanazidi kwa mbali hasara za muda mfupi zinazoweza kutokana na ushuru wa bidhaa. Utozaji ushuru bora wa bidhaa salama za nikitini (SNP) ukichanganywa na sera bunifu unatoa fursa kubwa ya kuboresha matokeo ya kiafya kwa umma na kupata faida kubwa za kiuchumi kwa muda mrefu.

Marejeleo

- 1 WHO. (2015). *WHO report on the global tobacco epidemic 2015. Raising taxes on tobacco*. World Health Organization. <https://www.who.int/publications/i/item/9789241509121>.
- 2 Warner, K. E., Chaloupka, F. J., Cook, P. J., Manning, W. G., Newhouse, J. P., Novotny, T. E., Schelling, T. C., & Townsend, J. (1995). Criteria for determining an optimal cigarette tax: The economist's perspective. *Tobacco Control*, 4(4), 380. <https://doi.org/10.1136/tc.4.4.380>.
- 3 Nian, Q., Welding, K., & Dai, Z. (2023). An overview of national-level excise taxes on e-cigarettes across the world. *Tobacco Induced Diseases*, 21(October), 1–3. <https://doi.org/10.18332/tid/171353>.
- 4 Dauchy, E. P., & Fuss, C. (2023). *Global Taxation of ENDS and ENNDS: A Cross-Country Evaluation and Recommendations for Taxation*. Campaign for Tobacco-Free Kids. https://assets.tobaccofreekids.org/content/what_we_do/international_issues/Electronic-Cigarettes/Final_ENDSandENNDS_7.7.23.pdf.
- 5 Omirgazy, D. (2024, April 22). *Kazakhstan Bans Vape to Protect Nation's Health*. The Astana Times. <https://astanatimes.com/2024/04/kazakhstan-bans-vape-to-protect-nations-health/>.
- 6 López Nicolás, Á. (2024). *Tobacco taxes in the European Union: An evaluation of the European Commission's Tobacco Tax Directive proposals for cigars, cigarillos, pipe tobacco, electronic cigarettes, heated tobacco products, and nicotine pouches*. <http://hdl.handle.net/10317/13802>.
- 7 *Vaping Regulations in Belgium – What's New?* (2024, September 20). CHEMNOVATIC. <https://chemnovatic.com/blog/vaping-regulations-in-belgium/>.
- 8 *Spain implements tax on vaping products and nicotine pouches* | GGTC. (2025, January 6). Global Center for Good Governance in Tobacco Control. <https://ggtc.world//news-and-events/spain-implements-tax-on-vaping-products-and-nicotine-pouches>.
- 9 Chambers, J. (2024, October 1). *Statement by Minister Chambers on Budget 2025*. Government of Ireland. <https://www.gov.ie/en/speech/3fff8-statement-by-minister-chambers-on-budget-2025/>.
- 10 ASH. (2024, October 30). *Tax increases on tobacco and vape liquids welcomed by health charity*. ASH. <https://ash.org.uk/media-centre/news/press-releases/tax-increases-on-tobacco-and-vape-liquids-welcomed-by-health-charity>.
- 11 *Taxation of heated tobacco products and cigarettes: Challenges and tools to advance policy that protects public health*. (2021). Campaign for Tobacco-Free Kids. https://assets.tobaccofreekids.org/global/pdfs/en/HTP_global_market_taxation_en.pdf.
- 12 CTFK. (2021). *Heated Tobacco Products Taxation & Price—Tax Burden HTP. Heated Tobacco Products and Cigarettes Taxes and Prices Around the World*. Campaign for Tobacco-Free Kids. <https://www.tobaccofreekids.org/what-we-do/global/taxation-price/tax-burden-htp>.
- 13 GSTHR. (2025). *The Global State of Tobacco Harm Reduction Database*. Global State of Tobacco Harm Reduction. <https://gstr.org/countries>.
- 14 Vukas, J., Mallock-Ohnesorg, N., Rüter, T., Pieper, E., Romano-Brandt, L., Stoll, Y., Hoehne, L., Burgmann, N., Laux, P., Luch, A., & Rabenstein, A. (2023). Two Different Heated Tobacco Products vs. Cigarettes: Comparison of Nicotine Delivery and Subjective Effects in Experienced Users. *Toxics*, 11(6), 525. <https://doi.org/10.3390/toxics11060525>.
- 15 CTFK, 2021.
- 16 Liber, A. C., Drope, J. M., & Stoklosa, M. (2017). Combustible cigarettes cost less to use than e-cigarettes: Global evidence and tax policy implications. *Tobacco Control*, 26(2), 158–163. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2015-052874>.
- 17 Liber, A. C. (2019). Heated tobacco products and combusted cigarettes: Comparing global prices and taxes. *Tobacco Control*, 28(6), 689–691. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2018-054602>.
- 18 CTFK, 2021.
- 19 Jakob, J., Joss, S., Meier, A., Tal, K., Schoeni, A., Marti, J., Diethelm, P., & Auer, R. (2022). The price of nicotine dependence: A comparison of the cost of nicotine across products in Switzerland, Germany, USA, Sweden, France and the UK, in 2019. *Tobacco Prevention & Cessation*, 8(November), 1–5. <https://doi.org/10.18332/tpc/156052>.
- 20 Liber, 2019.
- 21 CTFK, 2021.
- 22 Chaloupka, F. J., Yurekli, A., & Fong, G. T. (2012). Tobacco taxes as a tobacco control strategy. *Tobacco Control*, 21(2), 172–180. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2011-050417>.
- 23 National Center for Chronic Disease Prevention and Health Promotion (US) Office on Smoking and Health. (2014). *The Health Consequences of Smoking—50 Years of Progress: A Report of the Surgeon General*. Centers for Disease Control and Prevention (US). <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK179276/>.
- 24 U.S. National Cancer Institute & World Health Organization. (2016). *The Economics of Tobacco and Tobacco Control*. U.S. Department of Health and Human Services, National Institutes of Health, National Cancer Institute; and World Health Organization. <https://cancercontrol.cancer.gov/brp/tcrb/monographs/monograph-21>.
- 25 WBG Global Tobacco Control Program. (2019). *Confronting Illicit Tobacco Trade: A Global Review of Country Experiences* (Vol. 1 of 2). World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/677451548260528135>.
- 26 Chaloupka, F. J., & Warner, K. E. (2000). Chapter 29 The economics of smoking. In *Handbook of Health Economics* (Vol. 1B, pp. 1539–1627). Elsevier. [https://doi.org/10.1016/S1574-0064\(00\)80042-6](https://doi.org/10.1016/S1574-0064(00)80042-6).
- 27 DeCicca, P., Kenkel, D. S., & Lovenheim, M. F. (2020). *The Economics of Tobacco Regulation: A Comprehensive Review* (NBER Working Paper Series, p. Working Paper 26923). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w26923>, <http://www.nber.org/papers/w26923>.
- 28 DeCicca, Kenkel, & Lovenheim, 2020.
- 29 Huang, J., Tauras, J., & Chaloupka, F. J. (2014). The impact of price and tobacco control policies on the demand for electronic nicotine delivery systems. *Tobacco Control*, 23 Suppl 3(Suppl 3), iii41-47. <https://doi.org/10.1136/tobaccocontrol-2013-051515>.

- ³⁰ Stoklosa, M., Drope, J., & Chaloupka, F. J. (2016). Prices and E-Cigarette Demand: Evidence From the European Union. *Nicotine & Tobacco Research*, 18(10), 1973–1980. <https://doi.org/10.1093/ntr/ntw109>.
- ³¹ Huang, J., Gwarnicki, C., Xu, X., Caraballo, R. S., Wada, R., & Chaloupka, F. J. (2018). A comprehensive examination of own- and cross-price elasticities of tobacco and nicotine replacement products in the U.S. *Preventive Medicine*, 117, 107–114. <https://doi.org/10.1016/j.ypmed.2018.04.024>.
- ³² Zheng, Y., Zhen, C., Dench, D., & Nonnemaker, J. M. (2017). U.S. Demand for Tobacco Products in a System Framework. *Health Economics*, 26(8), 1067–1086. <https://doi.org/10.1002/hec.3384>.
- ³³ Cotti, C., Courtemanche, C., Maclean, J. C., Nesson, E., Pesko, M. F., & Tefft, N. W. (2022). The effects of e-cigarette taxes on e-cigarette prices and tobacco product sales: Evidence from retail panel data. *Journal of Health Economics*, 86, 102676. <https://doi.org/10.1016/j.jhealeco.2022.102676>.
- ³⁴ Huang, Gwarnicki, Xu, Caraballo, Wada, & Chaloupka, 2018.
- ³⁵ Zheng, Zhen, Dench, & Nonnemaker, 2017.
- ³⁶ Cotti, Courtemanche, Maclean, Nesson, Pesko, & Tefft, 2022.
- ³⁷ Pesko, M. F., Courtemanche, C. J., & Maclean, J. C. (2020). The effects of traditional cigarette and e-cigarette tax rates on adult tobacco product use. *Journal of Risk and Uncertainty*, 60(3), 229–258. <https://doi.org/10.1007/s11166-020-09330-9>.
- ³⁸ Kenkel, D. S., Mathios, A. D., Phillips, G. N., Suryanarayana, R., Wang, H., & Zeng, S. (2023). *Fear or Knowledge The Impact of Graphic Cigarette Warnings on Tobacco Product Choices* (Working Paper No. 31534). National Bureau of Economic Research. <https://doi.org/10.3386/w31534>.
- ³⁹ McNeill A, Brose LS, Calder R, Hitchman SC, & McNeill A, Brose LS, Calder R, Hitchman SC. (2015). *E-cigarettes: An evidence update*. Public Health England. <https://www.gov.uk/government/publications/e-cigarettes-an-evidence-update>.
- ⁴⁰ Clarke, E., Thompson, K., Weaver, S., Thompson, J., & O'Connell, G. (2019). Snus: A compelling harm reduction alternative to cigarettes. *Harm Reduction Journal*, 16(1), 62. <https://doi.org/10.1186/s12954-019-0335-1>.
- ⁴¹ Basu, K., Pitsuwan, F., & Zhang, P. (2023). The economics of profit-cap policy: Big Pharma, Big Tech, and the duopoly rule. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 215, 120–133. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2023.08.027>.
- ⁴² Lee, K. S., Kassab, Y. W., Taha, N. A., & Zainal, Z. A. (2021). A systematic review of pharmaceutical price mark-up practice and its implementation. *Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy*, 2, 100020. <https://doi.org/10.1016/j.rcsop.2021.100020>.
- ⁴³ Guenette, J.-D. (2020). *Price Controls: Good Intentions, Bad Outcomes* (Policy Research Working Paper, p. No. 9212). World Bank. <http://hdl.handle.net/10986/33606>.
- ⁴⁴ GSTHR. (2022). *What is Tobacco Harm Reduction?* (GSTHR Briefing Papers). Global State of Tobacco Harm Reduction. <https://gsth.org/briefing-papers/what-is-tobacco-harm-reduction/>.
- ⁴⁵ *Cigarette sales halved: Heated tobacco products and the Japanese experience* (Briefing Papers). (2024). Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR). <https://gsth.org/resources/briefing-papers/cigarette-sales-halved-heated-tobacco-products-and-the-japanese-experience/>.
- ⁴⁶ *A smokefree UK? How research, policy and vapes have cut smoking rates* (Briefing Papers). (2024). Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR). <https://gsth.org/resources/briefing-papers/a-smokefree-uk-how-research-policy-and-vapes-have-cut-smoking-rates/a-smokefree-uk-how-research-policy-and-vapes-have-cut-smoking-rates/>.
- ⁴⁷ *Pro-consumer laws and an endorsement for vaping: Why smoking is disappearing in Aotearoa New Zealand* (Briefing Papers). (2024). Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR). <https://gsth.org/resources/briefing-papers/pro-consumer-laws-and-an-endorsement-for-vaping-why-smoking-is-disappearing-in-aotearoa-new-zealand/pro-consumer-laws-and-an-endorsement-for-vaping-why-smoking-is-disappearing-in-aotearoa-new-zealand/>.
- ⁴⁸ *How snus is replacing smoking in Norway: A revolution led by consumers and product innovation* (Briefing Papers). (2025). Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR). <https://gsth.org/resources/briefing-papers/how-snus-is-replacing-smoking-in-norway-a-revolution-led-by-consumers-and-product-innovation/how-snus-is-replacing-smoking-in-norway-a-revolution-led-by-consumers-and-product-innovation/>.
- ⁴⁹ Gebreslassie, M., Galanti, M. R., Feldman, I., & Lager, A. (2023). Should Nicotine Replacement Therapy be Provided Free of Charge? A Cost-Utility Analysis in Sweden. *Nicotine & Tobacco Research*, 25(11), 1762–1769. <https://doi.org/10.1093/ntr/ntad103>.
- ⁵⁰ *Federal Council decides to remove exemption from duty for e-vehicles*. (2023, November 8). The Federal Council. The Portal of the Swiss Government. <https://www.admin.ch/gov/en/start/documentation/media-releases.msg-id-98500.html>.
- ⁵¹ Platini, I. (2024, February 2). *End of the German environmental bonus: How does it impact the eMobility market?* - Mobility Portal. Mobility Portal Europe. <https://mobilityportal.eu/environmental-bonus-german-emobility-market/>.
- ⁵² Driver and Vehicle Licensing Agency. (2024, November 28). *Vehicle tax for electric, zero or low emission vehicles*. GOV.UK. <https://www.gov.uk/guidance/vehicle-tax-for-electric-and-low-emissions-vehicles>.

GSTHR.ORG

Mzhavanadze, G. (2025). *Safer nicotine product taxation and optimal strategies for public health* (GSTHR Briefing Papers). Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR). <https://gsthr.org/resources/briefing-papers/safer-nicotine-product-taxation-and-optimal-strategies-for-public-health/>

Kwa taarifa zaidi kuhusu kazi ya Global State of Tobacco Harm Reduction, au mada zilizojitokeza katika Hati hii ya **Ufafanuzi ya GSTHR**, tafadhali wasiliana na info@gsthr.org

Kuhusu sisi: **Knowledge•Action•Change (K•A•C)** inakuza kupunguza madhara kama mkakati muhimu wa afya ya umma unaozingatia haki za binadamu. Timu hii ina zaidi ya miaka arobaini ya uzoefu wa kazi ya kupunguza madhara katika matumizi ya dawa za kulevya, VVU, kuvuta sigara, afya ya ngono na magereza. K•A•C inaendesha **Global State of Tobacco Harm Reduction (GSTHR)** ambayo inaonyesha maendeleo ya kupunguza madhara ya tumbaku na matumizi, upatikanaji na majibu ya udhibiti kwa bidhaa salama za nikotini, pamoja na kuenea kwa uvutaji sigara na vifo vinavyohusiana, katika zaidi ya nchi na maeneo 200 duniani kote. Kwa machapisho yote na data ya moja kwa moja, tembelea <https://gsthr.org>

Ufadhili wetu: Mradi wa GSTHR unatolewa kwa usaidizi wa ruzuku kutoka **Global Action to End Smoking** (zamani ilijulikana kama Foundation for a Smoke-Free World), shirika lisilo la faida la Marekani la 501(c)(3) la kutoa ruzuku. Shirika, kuharakisha juhudi za kisayansi kote ulimwenguni kukomesha janga la uvutaji sigara. Global Action haikuchukua jukumu lolote katika kubuni, kutekeleza, kuchanganua data au kutafsiri Waraka huu wa Muhtasari. Yaliyomo, uteuzi, na uwasilishaji wa ukweli, pamoja na maoni yoyote yaliyotolewa, ni jukumu la waandishi pekee na haifai kuzingatiwa kama kuakisi misimamo ya **Global Action to End Smoking**.